גבי כל כינויי נדרים כנדרים מאי שנא גבי

נזיר דלא קתני להו לכולהו ומאי שנא גבי

נדרים דקתני לכולהו משום דנדר ושבועה

כתיבי גבי הדדי תני תרתין וכיון דתני תרתין

תני לכולהו וליתני כינוי שבועות בתר נדרים

איידי דתנא נדרים דמיתסר חפצא עליה תנא

נמי חרמים דמיתסר חפצא עליה לאפוקי

שבועה דקאסר נפשיה מן חפצא פתח בכינויין

כל כנויי נדרים ומפרש ידות האומר לחבירו

מודר אני ממך ותו ידות אינשי איירי בהון

וחסורי מיחסרא והכי קתני כל כינויי נדרים

כנדרים וידות נדרים כנדרים מוליפרוש כינוייז

ברישא ההוא דסליק מיניה ההוא מפרש

ברישא כדתנן ים במה מדליקין ובמה אין

מדליקין אין מדליקין כו' מבמה מומנין ובמה

אין מומנין אין מומנין כו' ייבמה אשה יוצאה

ובמה אינה יוצאה לא תצא אשה וכל היכא

דפתח לא מפרש ברישא והתנן ∘יש נוחלין

ומנחילין נוחלין ולא מנחילין ואלו נוחלין

ומנחילין יש מותרות לבעליהן ואסורות

ליבמיהן מותרות ליבמיהן ואסורות לבעליהן

ואלו מותרות לבעליהן ואסורות ליבמיהן

יש מעונות שמן ולבונה שמן ולא לבונה ואלו

מעונות שמן ולבונה יש מעונות הגשה ואין

מעונות תנופה תנופה ולא הגשה ואלו מעונות

הגשה יש בכור לנחלה ואין בכור לכהן בכור

לכהן ואין בכור לנחלה ואיזהו בכור לנחלה ואיז

בכור לכהן הלין משום דאוושו ליה מפרש ההוא

דפתח ברישא והא יבמה בהמה יוצאה ובמה

אינה יוצאה דלא אוושא וקתני יוצא גמל

ספלים בלשון משנה (קהלת ג א). ידות. לברים

ג א). ידות. לכרים שהם יד ופתיחה לנדר

 $\hat{\bf A}$) [(1) (2.], (2.) UEA (3.) (3.) UO (11.) (7.) UO (11.) (5.) E''E $\hat{\bf q}$ 0, (1.) 'E'AIA (27.) ו) מנחות נט.. ה) שם ם.. נא:ן, ל) ובמדבר נ) [פ״ל ה״ל], מ) [נ״ל
 נ [פ״ל ה״ל], מ) [נ״ל
 נ לל ה״ל,

מסורת הש"ם

הגהות הב"ח

(h) רש"י ד"ה מחי שנח וכו' נזירות כנזירות ותו לא מידי: (ג) ד"ה כתיביו וכו׳ דאגב דקתני נדרים ושבועות: (ג) ד"ה וליפרוש ואכתי הא בכינויים אייכי ברישא: (ד) ד"ה הלין וכו׳ דאוושו ליה הגי דיש נוחליו יכו׳ דסליק מיניה מפרש גרישא:

גליון הש"ם גם' כדתגן במה מדליקין. קשה לי אמאי לא הביא י. והמוחדם ריש שבת כילד

פירוש הרא"ש

גמ' משום דנדר ושבועה כתיבי גבי הדדי, לכמינ כל נדר וכל שבועת איסר: נדרים מידי דמיתםר הפצא עליה. דמיסור נדר הוא שמתפיסו בדבר הנדור ונאסר כמוהו וכן חרמים כדמפרש במתני': לאפוקי שבועה דאסר נפשיה מן חפצא. דכתיב (ויקרא ה) וושבא. לכניה (הקונו ה) נפש כי חשבע שנשבע שלא יעשה דבר זה ומיר אע"פ שנאסר ביין אינו נאסר היין עליו אלא בגופו תלוי הנזירות שאומר בריני נזיר וממילא נאסר יארים לחיל המתניטה מחסר ביין ובתגלחת ובטומאה: ותו ידות אינשי. כלומר שכח התנא מלשנותן ברישא הכיון דפריש להו במתניי היה לו לשנותן ברישא ילומר שהם כנדרים וכיולא בזה בשחר דוכתי לישנה שמיהו אלא שלשון נדרים משונה: ואית ספרים דגרסי ידות אינשי איירי בהו כלומר מי דבר בהם יליפרוש כנויים ברישא כיון לפתח בהו: יש שעונות מנחות טעונות ובר. יש מנחות סעונות שמן ולכונה: יש בבור לבחלה. דמקרי רלשית אונו: ואין בבור לבהן. דלא הוי פער רחס: הליז משום דאוושו מפרש ההוא דפתח בהו ברישא. שנכל חחת יש ד' נכות ואי פתח במאי דסליק

שוכח מקלתן:

במ' מאי שנא גבי נדרים דתני כולחור ואילו במס' מירם לא תנא במ' מ"ש גבי נזיר דלא קתני לכולהו. דהתם קתני כל כינויי מירות (א) ותו לא מידי ולא קתני לכל הני דנדרים ושבועות: כחיבין בהדי הדדי. כל נדר וכל שבועת איסרי) וכיון דאגב דקתני (ב) שבועות התני לכולהו: וליתני שבועות בתר נדרים. כדכתיבי והדר ליתני לכולהו: דמיתסר תפלא. דכי אמר דבר זה

עלי בקרבן או בחרם אסר ליה לחפץ עליו ומשום הכי תני להו בהדי הדדי אבל כי אמר שבועה שלא אוכל דבר זה או שאיני נהנה מדבר זה איהו לא אסר לחפצא עליה אלא נפשיה אסר מההוא חפלא: פסח בכינוי ומפרש ידות. לחלתר מודר אני ממך וכו' דהיינו ידות ולכתחילה ה"ל למתני׳ לפרש כינויין כגון קונם והדר ליתני ידות: ומו. אכתי איכא למיפרך ידות אינשי היכי שכחם התנא דלא התני וידות נדרים כנדרים: איירי בהו. דודאי לא שכח להו לידות וחסורי מיחסרא וכו': **וליפרוש**. (ג) אכתי אי בכינויים איירי ברישא ליפרוש נמי ברישה קודם דפריש ידות: ההוא דסליק מיניה. כגון ידות דסליק מינייהו ומפרש להו לאלחר ברישא כדתנן במה מדליקין ונקיט במה אין מדליקין דסליק מיניה וכן כל הני: וכל היכא דפחח ביה לא מפרש ברישא והתנן יש נוחלין כו'. ומפרש ברישה חלו נוחלין ומנחילין: הלין. פתח ברישה משום דאוושו ליה (ד) קתני דיש נוחלין ומנחילין נפישין מהני דלא מנחילין וכן כל הני משום הכי מפרש להו לאלתר אע"ג דפתח בהו ברישא אבל הכא גבי נדרים וכן במה מדליקין דלא נפישי ההוא דסליק מיניה פתח ברישה. ל״ה אוושו דקתני הרבעה דברי׳ כגון יש נוחלין ומנחילין נוחלין ולא מנחילין מנחילין ולא נוחלין לא נוחלין ולא מנחילין וכן בכולהו יש מותרות לבעליהן ואסורות ליבמיהן כו' הואיל

ותני כל הני מתחיל בההוא דפתח ברישא ומפרש יתיה דאם היה מפרש בההוא דסליק מיניה ברישא שמא ישכח את הראשונות אלא פתח בראשון ומפרש להו כסדרן אבל היכא דלא אוושו כגון הני במה מדליקין וכו׳ ליכא למיחש להו ובמתניתין נמי ליכא למיחש דלא מפרש אלא כינויי וידות והני חרמים ושבועות ומיר בהני ליכא למימר דאוושן דהא לא לריך להו למיתני אלא אגב גררא נסיב להו ומשום הכי לא שכח לקמייתא דלא לריך הכא כל כך דלא הויא עיקר אלא כינוי וידות בלבד וכמאן דלא תני להו לאחריני דמי:

מיחסרא לא מיחסרא רישא שאין אדם מחסר בראש דבריו אלא באמצען וכיון דעל כרחיך בכנויים פתח אפילו תנא נמי ידות הוה ליה לפרושא ההוא דפתח בה ברישא. ותו ידות אנשינהו שכתן שהרי לא הזכירן תחלה כדי שיפרש אותן. ומתרץ קושיא בתרייתא וקאמר איירי בהון וכו־ כלומר חסורי מחסרא: ולפרוש כנויין ברישה. כלומר אע"ג דתרלת קושיה בתרייתה מיהו קמייתה אכתי קשיה. ומתרלינן דאורחיה דתנה לפרושי ברישא ההיא דקליק מינה כדתנן במה מדליקין וכו': וכל היכא דפסח בה לא מפרש בה ברישא. דקק"ד דכי מתרלינן ההוא דקליק מיניה הוה מפרש ברישא בדוקא קאמרינן דאי ליכא קפידא במילחא שי ה"ל לתנא למתנינהו לכולהו בחדא גוונא ומשום הכי מקשי: והסנן יש נוחלין ומנחילין. היינו האב את הבנים. נוחלין ולא מנחילין היינו האיש את אמו: מוסרום לבעליהן ואסורום ליבמיהן. מפרש בפרק יש מותרות ניבמות פד.] כהן הדיוט שנשא את האלמנה ויש לו את כהן גדול. מותרות ליבמיהן ואסורות לבעליהן כהן גדול שקידש את האלמנה ויש לו אח כהן הדיוט: **טעונות שמן ולבונה**. מפרש בפרק כל המנחות [מנחות נמ.] מנחת הסלת והמחבת והמרחשת. שמן ולא לבונה מנחת נסכים: טעונות הגשה. שיגיש הכהן את המנחה בקרן דרומית מערבית דכתיב (ויקרא ו) זאת תורת המנחה הקרב אותה בני אהרן לפני ה'. ומפרשי' בפ' היה מביא [סוטה יד:] דהיינו קרן דרומית מערבית: פנופה. כהן מניח ידו תחת יד הבעלים ומניף: טעונה הגשה ואינה טעונה הנופה. היינו מנחת חוטא. טעונה תנופה ואינה טעונה הגשה היינו לוג שמן של מלורע ואשמו והביכורים:

אלא כל כנויי נזירות כנזירות: נדר ושבועה כחיבי גבי הדדי. דכתיב כי ידור נדר לה׳ או השבע שבועה י: איידי דתנא נדרים דמיחסר הפלא עליה. כלומר שאוסר הככר עליו ואומר אכילת ככר זה עלי לאפוחי

שבועה דאסר נפשיה מן חפלא כלומר שאומר שבועה שלא אוכל ככר זה. ומהא משמע דאין שבועה בלשון נדר ולא נדר בלשון שבועה הילכך כל שהחליף של זה בזה אין בדבריו כלום. ואיכא למידק דהתניא בפרקין (דף יב.) איזהו איסר האמור בתורה הרי עלי שלא אוכל בשר אלמא יש נדר בלשון שבועה דהא שלא אוכל קאמר ובפ׳ שבועות שתים בתרא נמי משמע דיש שבועה בלשון נדר דאמרינן התם (שבועות כב.) באומר אכילה משתיהן עלי שבועה והא האי לישנא דנדר הוא וקאמר ליה גבי שבועה אלמא מהני. י"ל דהני לישני לאו בדוקא נקיט להו דההוא דאיזהו איסר האמור בתורה לא אתא אלא לאשמועינן דרך איסר ע"י התפסה ומש"ה לא דק . בלישניה ולעולם במוליאו בלשון נדר האמר וההיא נמי דאמרינן אכילה משתיהן עלי שבועה לאו דוקא דאמר בהאי לישנא אלא דאמר שבועה שלא אוכל שתיהן אלא דהתם איידי דאמר לעיל מינה באומר אכילה משתיהן עלי קונם דהוא לישנא דוקא דנדר אמר נמי אכילה משתיהן עלי שבועה ולאו דוקא וכן דעת ר״ח ז״ל והרב בן מג"ש ז"ל ולזה הסכים הרשב"א ז"ל. ובירושלמי אפליג בהאי דינא דאמרינן התס^ט דר' יודן ורבי ורבי מונא סברי אין נדר בלשון שבועה ואין שבועה בלשון נדר ורבי יוסי פליג עלייהו ומשמע דקיימא לן כרבים. אבל הרמב"ן ז"ל כתב בהלכות נדרים שלו דליכא לשבושי הנך סוגיא ולמימר דלא דייקי בלישנייהו אלא ודאי נדר שאמרו בלשון שבועה ושבועה בלשון

מתמתי כנשון שפוטי ישפוטי לפחן נדר מהני מיהו לאו מעיקר נדר ועיקר שבועה דהא אמרינן בסוגיין דנדר ושבועה לא שוין בלישנייהו אלא מדין ידות הוא דמהני דנדר שאמרו בלשון שבועה כיון דפיו ולבו שוין לאסור יש שבועה על עצמו אע"פ שלא אמרו בלשון מדוקדק יד מיהא הוי וכן בשבועה שאמר שבועה ככר זה עלי כיון שפיו ולבו שוין לאסור אכילתו מככר זה בשבועה מהני מדין יד אלא דבסוגיין דהכא בעיקר לשון נדר ובעיקר לשון שבועה איירינן: פסח בכנויין וכו' וחו ידוח וכו'. נ"ל דהכי פירושא ודאי תנא בכנויין פתח דאפילו אי אמרת דמתניתין

במה טומנין. הגא לסלק קדירה מעל גני כירה חכמים אין טומנין בדבר המוסיף הבל אלא בדבר המעמיד הבל, מי הוא המוסיף ואסור (שבת חז:). במה אשה יוצאה. דהוי רבנו דילמה שלפה ומחויה לחברתה חשיבותו ודילמה אתי להיתויי ד' אמות לתר לחשה ל לחשה ל לחשת (שם נה). יש נוחלין רמנחילין. יש קרובים שנוחלין את קרוביהם כשממים וגם אם כם מחים מנחילין להם את ממונם, דהיינו ששניהם נוחלין זה את זה, והאי דלא קתני יש נוחלין זה את זה, היינו משום דבעי למיתני סיפה נוחלין ולה מנחילין, תני נמי רישה נוחלין . ומנחילין (רשב״ם ב״ב קח.). נוחליו ולא מנחיליו. נהחדין ודא מנחידין.

ויש שנוחלין את קרוציהס,
אבל אס ימומו הס אין
מנחילין לאותס קרוציס
שהן מורישיהן (שם). יש
בכור לנחלה. ליטול פי שנים, ואינו בכור לכהן. לתת לכהן פדיונו ה' סלעים (בכורות מו.). במה בהמה יוצאה. לפי שאדם מלווה ומידי דמינטרא ביה בהמה הוי מכשיט ואורחא ולא הוי משוי ומידי דלא מינטרא ביה הוי משוי (שבת נא:).

תוספות

ומ"ש גבי נזיר דלא תני כולהו. פי' חרמיס ושבונוות ונדרים ומשני משום דנדר ושבועות גבי הדדי כתיבי דכתי׳ איש כי דור נדר או השבע שבועה יצור נדר נון השפע שפועה אע"ג דגבי נזיר כחיב כי יפליא לנדור נדר נזיר להזיר מ"מ עיקר פרשת נדרים לאו התם כתיב אבל עיקר פ' שבועות ונדר כתיבן גבי הדדי תימה גבי שבועות שבועות כשבועות כי האי לגבי נזיר דמהדר ונקט כל כינוי נזירות כנזירות וי"ל דכיון דלית ביה ידות לא חשו להזכירם: גדרים דמתםר הפצא עילויה. דמותם הפצא פירוד. דאמר ככר זה קונם עלי שעושה הככר עליו הקדש גבי חרמים נמי אסר חפלא על נפשיה דגלי קרא אשר יחרים וחיש לה׳ן מכל חשר יחורים [חיש מי] מכל משת לו (ויקרא כז) משמע דהחפץ יהיה חרם גבי נדרי' אע"ג דכתיב כי ידור דמשמע לה דר"ל אגברא מ"מ כתיב כי ידור נדר דר"ל למתפי' בנדור וזהו החפץ או השבע שבועה מ״מ גלי

מו השפע שבוטה ח"מ גני וחינה טעונה מנופה. היינו מנחת חוקח. טעונה תנופה וחינה טעונה הגשה היינו כוג שמן של מכורע וחשמו והכיכורים.
בכור
הגביה וח"מ מני"ח אי
הגביה וח"מ מני"ח אי
האברה וח"מ מני"ח אי
האברה חפלא עילויה או איהו אחפלא י"ל דענין זה שאם היה אומר קונם שלא אוכל ככר זה לא אמר כלום וכן אמר גבי שבועה להפן: ותו ידות אנשי. פיי ברישא ליתני ידות נדרים כודרים ומשני לא אושי אירי בהון
החשא. זהא אם החשא. זהא קאמרת דמני ידות במר כיטיין ולא משמע ליה להגה המשנה ולומר תני רישא ידות קודם כיטיין דלא רלה לשבש המסכמא: ההוא דשליק מיניה פתח ברישא. ואם
האמר מקשי ליה מתנימין גופיה דקתני (דף י) כני נדרים קודם הוי ליה למתני בניי בחים החשה בהישא של ומיר משל היו משני במה באודן ענון בהמה באידן ענון בהמה באידן ענון בהמה באיסור מפרש היתר ברישא:
הוי משום דאושן מפרש ההוא דכתיב ברישא ודא פן יושה בהן לכך מפרש ההוא דכתיב ברישא ובנזיר נמי מושל מושני בכמה בהמה באידן ענון בהמה באידן שנון בהמה באידן שני שנה בהן ליש מיתר ברישא וישר ברישא בריש היות בישה בהוא בהוא בהן בישה היות ברישה ברישא ווישר במוב ברישא וושה בהוא דבור בישור מים בישור ברישא בישור מות בישור היות בישור היות בישור מפרש היות בישור מות במוב ברישא וושה בישור היות בישור בישור היות בישור היות בישור בישור בישור היות בישור בישור בישור בישור בישור בישור בישור היות בישור בישור בישור היות בישור מות בישור בישור בישור בישור בישור בישור בישור בישור בישור מות בישור בי